

19). Ennek ÉK-i oldalán 1 objektumot találtunk, amelyben lelet nem volt, de betöltése alapján feltételezhető, hogy régészeti jelenségről van szó.

MOL 4. sz. lh.: Korábbi (2001, 2004) terepbejárások alapján őskorinak ismert lelőhelyen (ÁRT 33.) 192 m²-en, 5 m szélességben humuszoltuk le a nyomvonalat. A szelvény ÉK-i végében egy ÉNy-DK irányú árok volt, amelyben leletet nem találtunk, de betöltése alapján feltételezhető, hogy régészeti jelenségről van szó.

Munkatárs: Fodor Péter régésztechnikus.

ZSOLDOS Á. ATTILA

4. Alsóvadász határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B

Várdomb: 2006. október 5-én helyszíni szemlét tartottunk a védendő bronzkori településen (Hrsz.: 371/1), mely Alsóvadász belterületének Ny-i határában a temető felett emelkedő Várdombon található. A régészeti lelőhelyet K-ról a Vadász-patak É-D irányú széles völgye, D-ről a patak Ny-i oldalága, a Völgy-árok határolja. A védendő lelőhely a két völgy által közrefogott közepmagas domb DK-i irányban kiugró végében van. A Várdombot szinte szabályos kör alakú árok választja le a dombhát többi részéről. A most kb. 40 m átmérőjű, kissé domború plató profilja elmosódott, ezért az eredeti méretét csak ásatással lehetne tisztázni. Az árok a dombnyúlvány felőli oldalán maradt meg a legépebben, ahol mélysége kb. 4–5 m, miközben legnagyobb szélessége kb. 50 m. A domb Ny-i és K-i felén az árok már csak terasz formájában követhető. A szemle alkalmával a halom tetején és az árokban sűrű gaz volt. A sűrű növényzet ellenére a Várdomb tetején több rablógödröt figyelhetünk meg, amelyekben régészeti rétegeket és bronzkori leleteket is láttunk. A halom déli oldalán az árok felől mély bevágást találtunk, amely valószínűleg a korábbi jelentésekben említett lőtérrel azonosítható. Minden bizonnyal itt volt az a mára már nem látható szelvény, ahol a leletmentés folyt. Az árkon kívül, a domb DK-i végén megtelepülésre kiválóan alkalmas lapos plató emelkedik. A szemle alkalmával ezt a platót is sűrű gaz borította, ezért a lelőhely ilyen irányú kiterjedése egyelőre bizonytalan.

Ver-oldal: A Várdombot körülölelő árkon kívül, Ny felé, a Ver-oldali táblában kb. 50–60 m-en keresztül intenzíven jelentkező lelőhelyet lokalizáltunk a szántásban (Hrsz.: 094, 370/1, 371). Ez a lelőhely a tellhez kapcsolódó horizontális település lehetett. A településnek a domb teteje felé eső ÉNy-i fele a területen található körülkerített almáskert miatt jelenleg nem járható be. Azt azonban a felszínen szóródó leletek alapján megállapíthattuk, hogy a lelőhely a kerítés mentén É felé nagyjából a ravatalozó épületéig jól követhető, illetve a másik oldalon, nagyjából a temetőkerítés É-i sarkáig a temető Ny-i felén is gyűjthetők bronzkori leletek. Az almáskert és a temető kerítése között ma füves gyeppel van, amelyen egy É-D irányú földút halad. A domb

legmagasabb pontján mobiltelefon átjátszóállomás és tornya áll.

Munkatársak: Jankovich-Bésán Dénes, Nagy Levente.

TANKÓ KÁROLY

5. Alsózsolca, Simárd-dűlő

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B

2006. május 10-én helyszíni szemlét végeztem a területen, ahol bányászati tevékenységet terveznek. A Sajó egykori medrei által szabdalta, kisebb kiemelkedésekkel tagolt területen, 20 cm magas búzában, fedett területen egy É-D irányú, keskeny dombon, 30×50 m-es kiterjedésű területen bronzkori kerámiatöredékek és obsziántöredék került elő a felszínen, kis felszíni leletsűrűséget mutatva. A lelőhelyet magába foglaló dombon egy kút és egy lezárt döngkút(?) található. A régészeti leletek e két objektum között helyezkedtek el leginkább.

A leletek a miskolci Herman Ottó Múzeumba kerültek.

PUSZTAI TAMÁS

6. Arnót, Zbuska-pusztá

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) R

A Kis-Sajó kanyarulatában levő magas domb partfalában foltok mutatkoztak. 2006-ban a meredek részen hitelesítő feltárást végeztünk, kutatóárkunkban cserepeket találtunk, melyek korban megegyeznek a platón gyűjtöttökkel. A plató szántott, orsógombokat, trapéz alakú kőbaltát, merítőedény oldal- és fültöredékeit, osztott tál válaszfalának nagy gombbal ellátott részét valamint őrlőkötőredékeket gyűjtöttünk itt. A fennsík É-i részén átlag 2 m széles árok figyelhető meg. A leletanyag és a felszíni jelenségek alapján megállapíthatjuk, hogy a rézkor badeni kultúrájának megerősített telepe és valószínűleg temetője található a területen.

B. HELLEBRANDT MAGDOLNA

7. Ádánd határa

(Somogy megye) Ő, Kö

2006 tavaszán lakossági bejelentés nyomán terepbejárást végeztünk több, helyi lakos által felfedezett lelőhelyen.

Fehér-hegy: A lelőhely a Kiskoppány-pataktól K-re 40–50 m-re, a már ismert Ádánd 4. sz. lelőhelytől É-ra 150 m-re helyezkedik el. A területen helyi lakos emberi csontokat és kerámiatöredékeket talált, amit a múzeumban bejelentett. 2006. április 18-án a szóban forgó területen egy középkori kemencét és a kemencétől pár méterre D-re egy ismeretlen korú (középkor?) melléklet nélküli temetkezést találtunk.

Szigeti-rét 1: A Sió csatornától D-re, a Siójut 6. sz. lelőhelytől, Kelő-dűlőtől D-re kb. 550 m-re, a Szi-

geti-réten korábban őskori pattintékok kerültek elő. (A pattintékokat helyi lakos gyűjtötte össze és átadta a múzeumnak. A bejárás során a lelőhely fedettsége miatt leletet nem találtunk.)

Szigeti-rét 2. (Ádánd 6. sz. lelőhely): A lelőhely a Siócsatornától D-re, a Siójut 6. sz. lelőhelytől DK-re kb. 430 m-re egy mocsaras területből kiemelkedő úgynevezett 1. sz. domb tetején, a vadászles környékén található. Itt őskori kerámiatöredékek kerültek elő.

Munkatársak: Bajzik Annamária, Nemes Zoltán.

KÖLTŐ LÁSZLÓ

8. Árpás-Kisárpás (Mórichida-Dombföldek)

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró

A részletes tanulmányt lásd a kötet 67. oldalán!

BÍRÓ SZILVIA

9. Babót határa

(Győr-Moson-Sopron megye) R, B?, Ró, N, Á, Kk, Ú

2006. áprilisban helyszíni szemlét tartottam Babóton, a fejlesztésre kijelölt területeken.

Csorbák: A község határának Veszékennyel határos részén, a vasút és a 85. sz. főút között gazdasági területet szeretnének kialakítani. A fejlesztési terület Ny-i, enyhén kidomborodó részén szórványosan őskori, népvándorlás kori és Árpád-kori cseréptöredékek hevertek a felszínen. Az őskori leletek kivétel nélkül apró és erősen kopott oldaltöredékek. A kerámia mellett kisebb-nagyobb paticsdarabokat és egy őrlőkőtöredéket találtam a szántásban. A lelőhely félhold alakban korábban felhagyott bányagödröket vesz körbe. Feltételezhető, hogy a kavicskitermeléskor a lelőhely egy része is elpusztult. A leletek legintenzívebben az egykori kavicsbányától DK-re kerültek elő.

Ordód: Bejártam a település belterületének ÉK-i részén található, a 19. sz. vége óta (elsősorban kelta leleteiről) ismert, több korszakot magába foglaló lelőhelyet. A területen az elmúlt több mint egy évszázadban késő rézkori, Hallstatt, kelta, római és középkori leletek kerültek elő, többnyire pontos megfigyelések nélkül. A 19. sz. végén három esetben kisebb ásatást is végeztek. A nagy kiterjedésű lelőhely a település ordódi településrészén, közvetlenül a belterület ÉK-i részén, laza beépítésű területen található. Ezen a területen, melyet Dombföldi-dűlőnek neveznek, a mai Dózsa Gy. u. két oldalán húzódik két párhuzamos lapos kiemelkedés, melyet az utca vonalában található hosszanti mélyedés (egykori folyómeder?) választ el egymástól. A lelőhelyet K felől egy É-i irányban haladó árok szegélyezi. A II. világháború után a Dózsa Gy. utcában folyt építkezések a régészeti értékek nagyfokú pusztulását eredményezhették. Jelenleg a Dózsa Gy. u. telkeinek legnagyobb része be van építve, mindössze az utca É-i részén van még néhány foghíjas telek. Az egyik ilyen parcellát (az utca Ny-i oldalán) bejártam, és rövid idő alatt nagyszámú

edénytöredéket gyűjtöttem össze. A leletek többsége Árpád-kori (11–12. századra keltezhető bogrács- és fazéktöredékek), emellett római kori leletanyag is került elő. A kiemelten gazdag lelőhely veszélyeztetett.

Szilsárkányi út mellett: A Szilsárkány felé vezető út É-i oldalán, a volt tsz-telep környékén gazdasági területet szeretnének kialakítani. A parcella középső részén közel az úthoz, mintegy 100–150 m átmérőjű foltban szórványosan Árpád-kori és késő középkori (valamint újkori) edénytöredékeket gyűjtöttem. Megvizsgáltam a fejlesztési területtel É-ről szomszédos parcellát is, itt azonban régészeti lelet nem került elő.

Temető-dűlő: A Babótról Veszékénybe vezető műúttól D-re, a két község határán tervezett gazdasági terület középső részén nem túl intenzív Árpád-kori telepnyomot észleltem. A kisebb foltban előkerült leletek többsége apró és erősen kopott oldaltöredék. A babóti határnak ez a része nagyon mélyen fekvő, ezért vizenyős, gyakran belvízzel veszélyeztetett, amit a terepbejárás idején is tapasztaltam. A fekete, agyagos talaj meglehetősen vékony errefelé, a termőréteg alatti kavicsréteget könnyen felkapja az eke, ezért a felszín erősen kavicsos.

Üdülőterület: A település déli szélén, a korábbi években, évtizedekben kitermelt kavicsbányák (horgásztavak) környéki üdülőterületet szeretnék kibővíteni. Az ide vezető kavicsozott út Ny-i oldalán őskori cseréptöredékek hevertek a felszínen. Az előkerült edénytöredékek többsége apró és erősen kopott; a néhány jellegzetesebb peremtöredék alapján a lelőhely a késő rézkorba vagy a kora bronzkorba sorolható. A vizsgált területen É–D-i irányban egy ősi folyómeder (talán a Kis-Rába egyik ágának) maradványai figyelhetők meg. A lelőhely a medermaradvány DK-i partján, a meder és a kavicsozott út közötti sávban került elő. Az üdülőterületre vezető út másik oldalán kiosztott hétvégi telkek sorakoznak, ezek egyikén az alapozási árokból kidobott földben több őskori kerámiatöredéket találtam. Miután a hely mindössze 20–30 m távolságra fekszik az út túloldalán azonosított lelőhelytől, így nyilvánvaló, hogy a lelőhely erre a részre is kiterjed. A lelőhelyen az építkezések és közművesítések során régészeti értékek sérülhettek, és a tervezett földmunkák következtében további veszélynek van kitéve.

TAKÁCS KÁROLY

10. Bakonya, sportpályától ÉNy-ra

(Baranya megye) I

2006. december 15-én terepbejárást végeztünk a BMMI Culture 2000 pályázatának keretében. A légi felvételeken foltok formájában jelentkező lelőhelyen csak egy kisebb, kb. 20×100 m-es darab volt felszántva. A szántásban kis mennyiségű, meghatározhatatlan korú kerámiát gyűjtöttünk.

Munkatársak: Csordás Bálint, Gáti Csilla, Szabó Tibor, Vajda Olga.

BERTÓK GÁBOR